

Stanowisko Komisji Senackiej ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą

w sprawie programu umiędzynarodowienia Uniwersytetu Warszawskiego

Mając na uwadze pozycję Uniwersytetu Warszawskiego na arenie międzynarodowej, a także fakt, że współpraca międzynarodowa wspomaga realizowanie misji Uniwersytetu, podnosi jakość badań, wzbogaca proces kształcenia i stanowi czynnik kulturotwórczy, stwierdza się, że pilnym zadaniem naszej uczelni – w trosce o zapewnienie optymalnych warunków jej rozwoju – jest opracowanie szerokiego programu umiędzynarodowienia Uniwersytetu oraz dbałość o jego wdrożenie. Do programu tego należy przekonywać poszczególne jednostki; w szczególności władze Uniwersytetu powinny wspierać organizacyjnie i finansowo tworzenie, kontynuowanie i rozwijanie programów i kursów prowadzonych w językach obcych, przeznaczonych zarówno dla studentów polskich, jak i chętnych z całego świata, jak również podejmować systemowe starania, aby uniwersytet stał się środowiskiem przyjaznym i otwartym dla cudzoziemców nieposługujących się biegle językiem polskim. Umiędzynarodowienie Uniwersytetu powinno stać się jednym z priorytetowych zadań władz uczelni.

Podstawowe kierunki działań:

Komisja Senacka ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą podkreśla konieczność prowadzenia przez uczelnię bardziej aktywnej polityki nastawionej na jej umiędzynarodowienie, dokładniejsze określenie celów z tym związanych i opracowanie sposobów oraz harmonogramu ich osiągnięcia.

W szczególności należy podjąć zdecydowane działania w celu upowszechnienia na wydziałach samej idei umiędzynarodowienia oraz świadomości korzyści płynących zarówno z uczestnictwa w międzynarodowych programach badawczych, jak i prowadzenia studiów obcojęzycznych. W związku z tym należy wprowadzić system efektywnych i dostrzegalnych zachęt – również materialnych (algorytm, przeliczniki itp.) – skłaniających do podejmowania takich inicjatyw.

Należy stworzyć na szczeblu centralnym platformę umożliwiającą skuteczne koordynowanie inicjatyw podejmowanych na wydziałach w tym zakresie, pełne wykorzystanie dotychczas zdobytych doświadczeń, jak również prowadzenie działań ogólnouczelnianych (pozyskiwanie studentów za pośrednictwem odpowiednich instytucji, tworzenie wizerunku i promocja uczelni jako całości na forum międzynarodowym, prowadzenie ujednoczonych stron internetowych, uczestnictwo w targach edukacyjnych, dbałość o uznawalność dyplomów itp.).

Potrzebne jest systemowe wprowadzanie na każdym szczeblu wszelkich procedur stosowanych w Uniwersytecie i podejmowanych w uczelni działań (rekrutacja, tok studiów, stosowane wzory dokumentów, oficjalne certyfikaty i dyplomy, informacja, płatności, organizacja praktyk, zakupy biblioteczne itd.) także rozwiązań uwzględniających status i potrzeby studentów zagranicznych, odmienne od potrzeb studentów krajowych. Należy położyć wyraźny nacisk na znajomość

języka angielskiego wśród pracowników Uniwersytetu, a także podjąć inne działania, aby nasza uczelnia stała się miejscem przyjaznym i atrakcyjnym dla cudzoziemców.

Wśród działań zmierzających do podwyższenia stopnia umiędzynarodowienia uczelni istotną rolę powinny odegrać również inicjatywy Wydawnictwa Uniwersytetu prowadzące do wypracowania atrakcyjnej oferty publikacji obcojęzycznych.

Główne propozycje realizacji:

- a) bardziej skuteczne korzystanie z umów międzynarodowych, poszukiwanie nowych kontaktów dla wydziałów słabo umiędzynarodowionych, podniesienie skali i rangi wymiany międzynarodowej,
- b) promowanie programów studiów międzynarodowych, w tym umów wspólnej edukacji na wszystkich stopniach kształcenia, dotyczących m.in. tworzenia wspólnych programów studiów, wspólnego prowadzenia studiów, prac doktorskich i magisterskich zakończonych wspólnymi dyplomami,
- c) zalecanie oraz popieranie elementów kształcenia międzynarodowego w programach studiów na Uniwersytecie (udział w wymianach międzynarodowych, udział w zajęciach obcojęzycznych prowadzonych na Uniwersytecie, doskonalenie systemu nauczania języków obcych, udział w zajęciach profesorów zaproszonych),
- d) promocja Uniwersytetu zagranicą: udział w konsorcjach (i sieciach) uniwersyteckich, stworzenie nowej profesjonalnej strony www w wersji angielskiej oraz opracowanie standardu stron wydziałowych; doskonalenie katalogu zajęć z wykorzystaniem zasobów informatycznych oraz zapewnienie łatwego i szybkiego dostępu do informacji o kursach obcojęzycznych, także na stronie polskiej; wspólna promocja pełnych obcojęzycznych programów studiów zagranicą; potrzeba stworzenia specjalnej komórki koordynującej i wspomagającej takie działania na szczeblu centralnym; intensywne promowanie uczelni wśród potencjalnych grup studentów zagranicznych,
- e) opieka na studentami goszczącymi zarówno merytoryczna, jak i administracyjna; wysiłki na rzecz ich integracji ze środowiskiem Uniwersytetu;
- f) zwiększanie liczby kursów obcojęzycznych na różnych wydziałach zwłaszcza poprzez system zachęt dla nauczycieli (przeliczniki pensum, dodatki motywacyjne, nagrody), Fundusz Innowacji Dydaktycznych, zajęcia międzywydziałowe i ogólnouniwersyteckie oraz premiowanie jednostek za wprowadzania kursów obcojęzycznych (na przykład poprzez (a) wprowadzenie odpowiedniego współczynnika przy rozdziale środków z dotacji budżetowej, albo (b) przez wydzielenie określonej sumy z budżetu ogólnego dodawanej jednostkom, które osiągnęły poziom nasycenia zajęciami obcojęzycznymi).

Propozycje szczegółowe – nauczanie w językach obcych oraz udział studentów zagranicznych w zajęciach na Uniwersytecie:

- a) przygotowanie harmonogramu działań strategicznych, w tym szczególnie kryteriów wyboru partnerów zagranicznych,
- b) należyty obieg informacji, stworzenie przejrzystych bloków programowych, odpowiednia informacja (w szczególności internetowa), upowszechnianie przykładów dobrej praktyki, tworzenie i popieranie forów wymiany informacji (jak na przykład regularne spotkania osób zaangażowanych w prowadzenie studiów obcojęzycznych),

- c) bezwzględne umieszczenie wszystkich kursów obcojęzycznych w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOSie) wraz z należytymi sylabusami,
- d) tworzenie nowych kursów obcojęzycznych przeznaczonych jednocześnie i dla studentów polskich, i dla studentów zagranicznych,
- e) tworzenie w ramach bloków międzywydziałowych nowych kursów łączonych, które nie tylko wzbogacą ofertę Uniwersytetu, ale także będą wspomagać te jednostki, które ze względów finansowych nie mogą wprowadzić zbyt wielu zajęć obcojęzycznych,
- f) wzbogacenie oferty specjalistycznych kursów językowych (obok istniejących już translatoriów specjalistycznych) oraz przedmiotów ogólnouniwersyteckich tzw. OGUN-ów w językach obcych (istotne wobec nałożonych przez Krajowe Ramy Kwalifikacji językowych efektów kształcenia na poziomie B2+ na studiach jednolitych oraz na studiach drugiego stopnia),
- g) popieranie udziału studentów polskich w zajęciach obcojęzycznych: Senat powinien rekomendować zaliczanie minimum jednych lub dwóch zajęć w językach obcych w trakcie każdego stopnia kształcenia,
- h) promowanie prac studenckich (jako formy zaliczenia zajęć) powstających w zespołach międzynarodowych,
- i) wykorzystanie elementu wymiany nauczycieli akademickich do tworzenia specjalistycznych crash courses prowadzonych przez lub przy współudziale zagranicznego profesora, a także udziału zagranicznych profesorów w seminariach i innych zajęciach na Uniwersytecie,
- j) tworzenie bazy danych, uniwersyteckich zasobów obcojęzycznych materiałów dydaktycznych i zasad udostępniania (większe wykorzystanie Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji, platformy edukacyjnej),
- k) promowanie studiów zakończonych wydawaniem wspólnych dyplomów wraz z uczelniami partnerskimi.

Działania wspomagające:

- a) kursy doskonalenia językowego oraz metodyki nauczania przedmiotów w językach obcych dla wykładowców prowadzących zajęcia w językach obcych,
- b) poszerzona oferta kursów języka dla celów akademickich (także *e-learning*) dla studentów nie tylko pierwszego, ale i drugiego i trzeciego stopnia kształcenia, kształcące tzw. study skills (umiejętność studiowania),
- c) kursy metodyki CLIL (zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe) jako programy doskonalące nauczycieli akademickich (zwłaszcza doktorantów),
- d) pomoc wyspecjalizowanych jednostek organizacyjnych przy przygotowaniu prezentacji obcojęzycznych, wykładów w językach obcych,
- e) współpraca z Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji zmierzająca do lepszego wykorzystania platformy Moodle – w celu udostępniania materiałów dydaktycznych, testów, kontaktu ze studentami
- f) kursy języka obcego dla administracji uczelnianej, bibliotekarzy i innych nie-nauczycieli,
- g) upowszechnianie przykładów dobrej praktyki,
- h) system zachęt zarówno dla nauczycieli, jak i dla studentów, skłaniających do prowadzenia zajęć obcojęzycznych i uczestniczenia w nich,
- i) analiza potrzeb dotycząca oferty zajęć w innych językach poza angielskim,
- j) uruchamianie studiów podyplomowych w językach obcych (jako pilotaż dla całych programów studiów).